

Разписани теми за държавен изпит, приложна математика,
ФМИ на СУ, 2017г.

Никола Юруков

18 август 2017 г.

Съдържание

1	Тема 1. Уравнения на права и равнина. Формули за разстояния и ъгли. Криви от втора степен.	3
2	Тема 2. Алгебрическа затвореност на полето на комплексните числа. Следствия. Формули на Виет.	3
3	Тема 3. Симетрични оператори в крайномерни евклидови пространства. Основни свойства. Теорема за диагонализация.	3

Задачи са за теми: 1-8 и 10-19

1 Тема 1. Уравнения на права и равнина. Формули за разстояния и ъгли. Криви от втора степен.

Материали: От записки на Илия от интернет.

Задачи: Прикачени на листа решени с другите задачи. Трансферзала, перпендикулярни прави и равнини, уравнения на прави и равнини.

Векторни и параметрични (скаларни) уравнения на права и равнина. Общо уравнение на права в равнината. Декартово уравнение. Взаимно положение на две прави. Нормално уравнение на права. Разстояние от точка до права. Ъгъл между прави.

Общо уравнение на равнина. Взаимно положение на две равнини. Нормално уравнение на равнина. Разстояние от точка до равнина.

Уравнение на окръжност. Канонични уравнения на елипса, хипербола и парабола. Фокални свойства на елипса, хипербола и парабола.

2 Тема 2. Алгебрическа затвореност на полето на комплексните числа. Следствия. Формули на Виет.

Материали: Тема 17 от книжката на Чъкарян и Сидеров по Висша Алгебра.

3 Тема 3. Симетрични оператори в крайномерни евклидови пространства. Основни свойства. Теорема за диагонализация.

Материали: Тема 24 от книжката на Сидеров по Линейна Алгебра.

Изисквания по конспект. Симетричен оператор – определение, матрица спрямо ортонормиран базис. Всички характеристични корени на симетричен оператор са реални числа; всеки два собствени вектора, съответстващи на различни собствени стойности, са ортогонални помежду си; съществува ортонормиран базис на пространството, в който матрицата на симетричен оператор е диагонална. Примерна задача: За даден симетричен оператор да се намерят ортонормиран базис на пространството, в който матрицата му е диагонална, както и самата матрица. Литература: [25]

Нека V е n -мерно евклидово пространство.

Дефиниция 3.1. Симетричен оператор.

Нека $\varphi \in \text{Hom} V$. Симетричен е ако $\forall u, v \in V : (\varphi(u), v) = (u, \varphi(v))$

..Редуцираме твърдението само до базисни вектори. $(\varphi(e_i), e_j) = (e_i, \varphi(e_j))$

Дефиниция 3.2. Симетрична матрица.

Една матрица е симетрична ако $A^T = A$ или $a_{ij} = a_{ji} \forall i, j \in I$

Твърдение 3.3. Свойства на симетричните матрици

1. Подпространство на симетричните матрици
2. Ако $\exists A^{-1} \Rightarrow A^{-1}$ също е симетрична + доказателство
3. A и B комутират $\Rightarrow AB$ е симетрична + доказателство

Твърдение 3.4. Оператор $\leftrightarrow$ матрица. φ е симетричен оператор тогава и само тогава когато A е симетрична матрица.

Доказателство. Нека $e_1, e_2, \dots, e_n$ е ортонормиран базис на V , $\varphi \in \text{Hom} V$ и $A = (a_{ij})$ е матрицата на φ в този базис.

Разпадаме един вектор на компонентните му базисни, после като разгледаме скаларното произведение излиза веднага твърдението. $\square$

Твърдение 3.5. λ са реални числа. Характеристичните корени на симетрична матрица са реални числа

Доказателство. Гадно е. Разглеждат се уравнения за коерните на характеристичния полином и от там се извеждат спрегнатости и реалност. $\square$

Твърдение 3.6. λ са реални числа за оператор.

Твърдение 3.7. Ортогонални базисни вектори.

Твърдение 3.8. Диагонализираем оператор. ГАААДНО.

Твърдение 3.9. Диагонализируема матрица.

Задача: За симетричен оператор да се намери базис на пространството, в който матрицата му е диагонална, както и самата матрица.

Пример 3.10. Спрямо базиса $e_1, e_2, \dots, e_n$ на $\mathbb{R}^n$ операторът φ има матрица:
... Виж задача 15 от файла 3-примерни-задачи
